

СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

ПОНЯТТЯ СПРЯМОВАНOSTI

Платонов К. у межах системно-діяльнісного підходу вирізняє в структурі особистості чотири основні підструктури:

1) **підструктура спрямованості**, яка об'єднує спрямованість, ставлення та моральні якості особистості. Елементи особистості, що входять до цієї підструктури, не породжуються природними задатками і відображають індивідуально заломлену класову свідомість. Формується ця підструктура шляхом виховання і є соціально зумовленою;

2) **підструктура досвіду** — охоплює знання, навички, уміння і звички, набуті в індивідуальному досвіді шляхом навчання, але вже з помітним впливом біологічно зумовлених властивостей особистості, її називають ще індивідуальною культурою, підготовленістю;

3) **підструктура форм відображення**, яка охоплює індивідуальні особливості окремих психічних процесів чи психічних функцій як форм відображення; вплив біологічно зумовлених особливостей у цій підструктурі проявляється ще більш чітко;

4) **біологічно зумовлена підструктура**: темперамент, статеві й вікові особливості, патологічні зміни. Ці елементи залежать від фізіологічних і

Головним структурним компонентом особистості є її спрямованість як система спонукань, що визначає вибірковість ставлень та активності особистості.

Рис. 2. Психологічні компоненти, які впливають на спрямованість особистості

ПОТРЕБА – це необхідність, в якій виявляється залежність людини від певних умов, необхідних їй для життя та діяльності.

Не зовсім усвідомлена потреба є *потягом*.

■ ЕЛЕМЕНТАРНІ ПОТРЕБИ

їжа
житло
кисень
безпека продовження роду,
одержання інформації,
спілкування,
любов

■ ДУХОВНІ ПОТРЕБИ

ЕСТЕТИЧНІ - ті, що відображають постійне прагнення особистості сприймати прекрасне, гармонійне в природі

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ - відображають необхідність військовослужбовця в пізнанні нового, у вирішенні проблем, нерозв'язаних завдань.

ПІРАМІДА ПОТРЕБ А.МАСЛОУ

МОТИВ – це реальне спонукання, яке змушує людину діяти у певній життєвій ситуації, за певних умов

Прості

(потяг, бажання, прагнення)

часто не усвідомлюються
і можуть бути спонукаючою
силою антигромадських
вчинків

Складні

(змістоутворюючі або професійні)

основне місце посідає
інтерес

Мотиви бувають:

СИЛЬНІ ТА СЛАБКІ

СТІЙКІ ТА НЕСТІЙКІ

ПОЗИТИВНІ І НЕГАТИВНІ

СОЦІАЛЬНІ, КОЛЕКТИВНІ ТА ОСОБИСТО-ПРЕСТИЖНІ

Усвідомлювані мотиви

- Інтерес
- Переконання
- Прагнення

Неусвідомлювані мотиви

- установка
- ПОТЯГ

ІНТЕРЕС – є формою прояву пізнавальних потреб. Він виражається у особливому ставленні воїна до певних речей та явищ реального світу і в бажанні пізнати їх.

- матеріальні (до їжі, одягу, різних речей)
- духовні (до навчання, спілкування тощо).
- змістовні, глибокі та стійкі
- широкі, поверхові
- всебічні

ПЕРЕКОНАННЯ ОСОБИСТОСТІ – це глибока й обґрунтована віра людини в принципи та ідеали, якими вона керується в своєму житті.

органічно пов'язані зі
знаннями і практичними
діями

Формуються в процесі життя під впливом
виховання, навчання, самовиховання і
життєвого досвіду.

- прагнення
- Мрія
- Пристрасть
- Ідеал

Ідеал — уявлення про взірець людської поведінки і стосунків між людьми, що виникають із розуміння мети життя.

Він об'єднує ціннісні орієнтації, життєві принципи і плани, рівень домагань, задуми і вчинки у цілісну лінію життєвої поведінки людини. Формування його залежить від виховання, умов життя і діяльності, від особливостей її власного досвіду. Залежно від сфер життєдіяльності формуються суспільні, політичні, національні, естетичні ідеали особистості.

Ціннісні орієнтації

Система уявлень,
поглядів, переконань,
ідей та ідеалів, заборон
і дозволів, які
особистість сприймає
як свої власні цінності

Рис. 1. Сутність поняття «цінності»
(за матеріалами узагальнення літературних джерел)

-
- ◎ Ціннісні орієнтації виступають як одна з основних характеристик особистості, висвітлюють активність людини, прагнення до самовдосконалення, рівень її досягнень, сподівань, тобто всі стосунки особистості з оточуючим світом значною мірою залежать від того, яким цінностям вона віддає перевагу, наприклад:

-
- ⦿ як ставиться до самої себе, тобто чи є власне “Я” цінністю;
 - ⦿ чи цінує вона іншу особистість;
 - ⦿ чи є ціннісним її ставлення до держави, громадянином якої вона зараз є;
 - ⦿ до природи, що її оточує;
 - ⦿ до власної сім’ї;
 - ⦿ до професії, яка сприятиме успіху в житті
- тощо

-
- ⦿ “Людина переміщується, наче в мушлі, – зазначає вчений М. Шелер, – яка утворена кожного разу особливою субординацією цінностей і ціннісних якостей. Цю мушлю вона кругом носить із собою, і їй не позбавитися від неї, як би швидко вона не бігла. Через вікна цієї мушлі вона сприймає світ і саму себе”

-
- ⦿ Оскільки ціннісні орієнтації індивіда є результатом тривалого впливу сім'ї, школи, іншого навчального закладу, трудового колективу, засобів масової інформації та дружніх контактів тощо, то вони показують ступінь включеності особистості в суспільство, визначення суспільно значущих цінностей та спрямованість її інтересів

Рівень домагань – це оцінка людиною своїх
можливостей у діяльності.

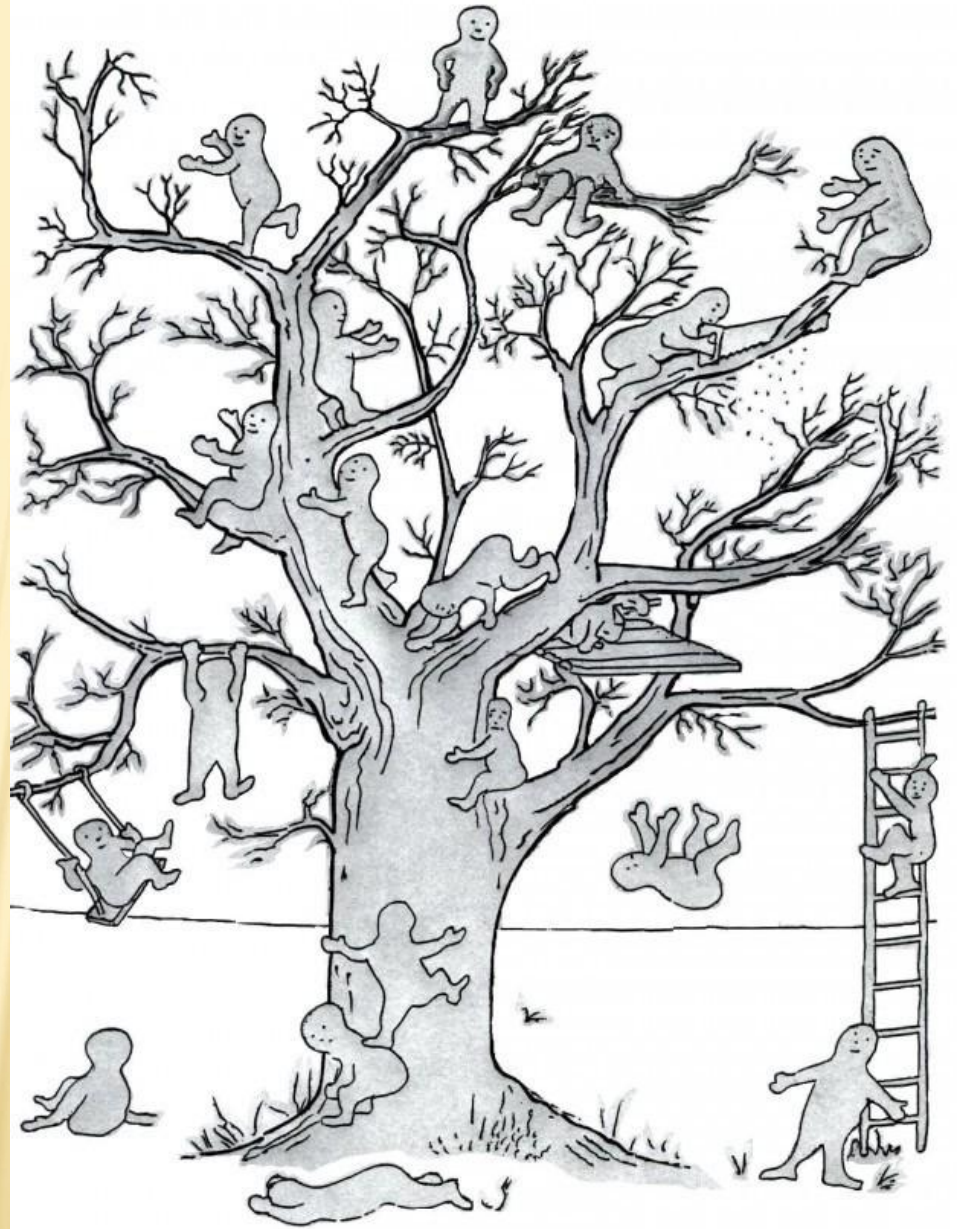
Рівень домагань має відповідати фактичним
можливостям виконання діяльності.

При завищеному рівні домагань – конфлікт із
колективом чи з самим собою.

При заниженому рівні – відсутність
самореалізації.

При правильному вихованні рівень домагань
повинен відповідати здібностям,
наполегливості і працелюбству людини.

Де ти на цьому дереві?

Співвідношення самооцінки та рівня домагань особистості

Рис. 10. Взаємозв'язок між рівнем самооцінки та рівнем домагань особистості

• Цели, определяющие жизненный путь личности

↓
Цель
деятельности

↓
Жизненная цель

↓
Уровень достижения личности

↓
Успешность: воодушевление,
творческий подъём,
уверенность

↓
Фрустрация:
агрессивность,
подавленность,
безразличие

↓
Причины фрустрации: стремление
достичь цели и преграды на пути

Кроки на шляху до досягнення цілі

Щоб визначити свої цілі, спочатку потрібно скласти список того, що **ви добре вмієте**, того, що **подобається робити**. Прекрасно, якщо цих пунктів кілька. Може бути, спочатку вам здасться, що ви нічого не вмієте, але насправді це не так. Гарненько подумайте, тверезо оцініть свої можливості і приступайте.

Потім детально розберіть пункт **«затребуване»**. Це ті професії, на яких ви зможете заробити.

Якщо є перетини з **«вмію»**, то вам пощастило.

Тепер ми підібралися до **«хочу»**. Зазвичай це те, що ви робите добре, і вам це подобається.

Зіставте всі пункти.

На перетині у вас будуть справи, які і є вашими життєвими цілями.

Если хочешь добиться успеха -
продолжай верить в себя даже тогда,
когда в тебя уже никто не верит.

© Авраам Линкольн

Записки миллионера

ВИДИ СПРЯМОВАНOSTI

Основні види спрямованості особистості як форми активності

- 1) спрямованість на пізнання і самопізнання
- 2) спрямованість безпосередньо на діяльність
- 3) інтеракційна спрямованість

За домінуючою в діяльності та поведінці людини мотивацією розрізняють три основні

види спрямованості:

- *спрямованість на взаємодію;*
- *спрямованість на завдання (ділова спрямованість);*
- *спрямованість на себе*

Спрямованість на взаємодію спостерігається у тих випадках, коли вчинки людини визначаються потребою у спілкуванні, прагненням підтримувати добрі стосунки з колегами.

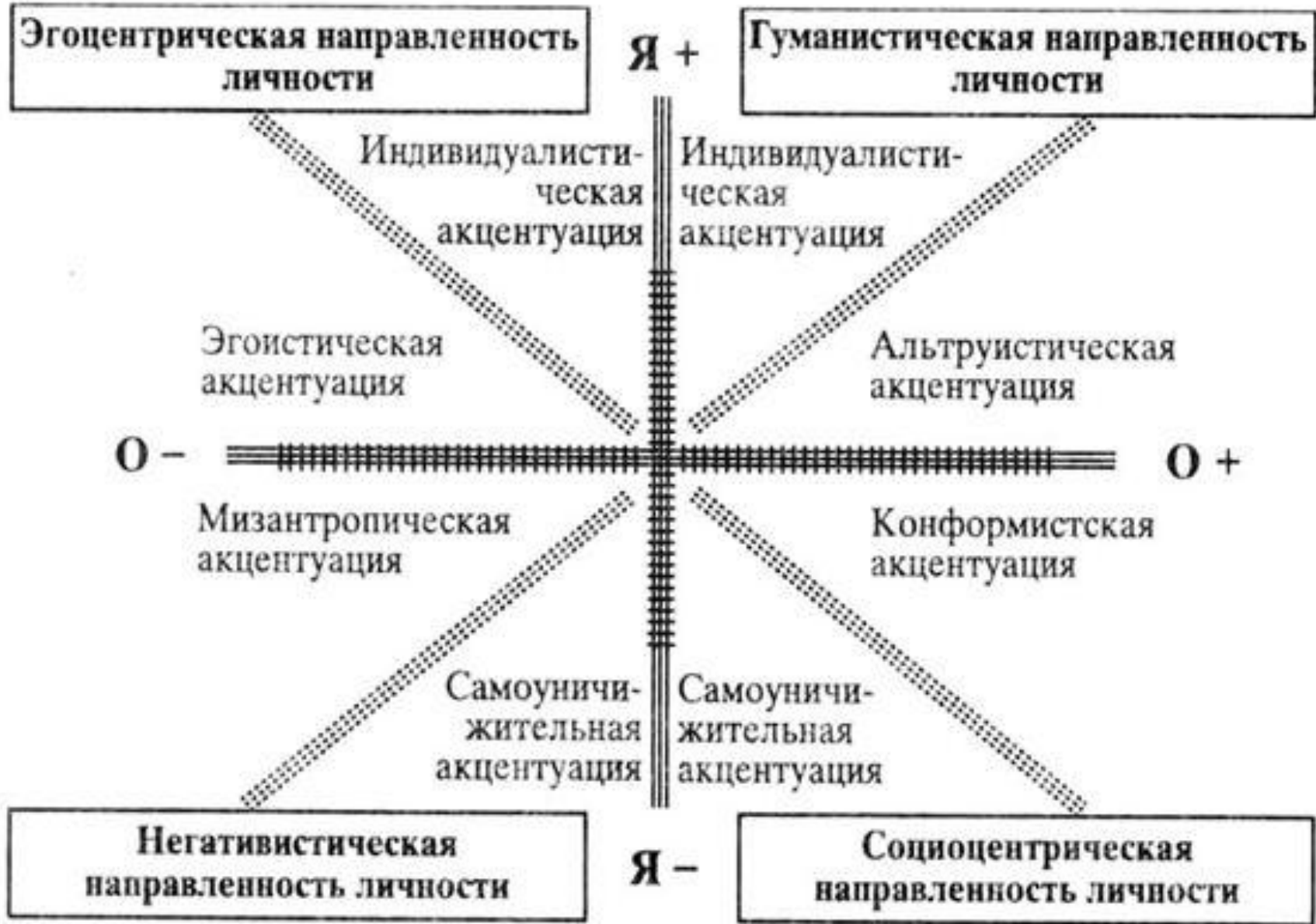
Спрямованість на завдання, або ділова спрямованість, відображає перевагу мотивів, які породжуються діяльністю: інтерес до процесу праці, безкорисливе прагнення до опанування нових навичок та умінь.

Спрямованість на себе, або особиста спрямованість, характеризується перевагою мотивів досягнення особистого добробуту, прагненням підтвердити особисту першість та престиж.

СПІВВІДНОШЕННЯ ЦІННОСТЕЙ І ВИДІВ СПРЯМОВАНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Линии "=====" и ":::::" означают зоны неопределенности

Спрямованість – система стійких мотивів (домінуючих потреб, інтересів, схильностей, переконань, ідеалів, світогляду та ін.), визначаюча поведінку особистості у зовнішніх умовах, що змінюються.

Спрямованість
особистості
розрізняють як:

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНУ

полягає у високій морально-етичній зрілості

ПРОФЕСІЙНУ (ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНУ)

проявляється в активному і стійкому прагненні займатися певною військовою діяльністю, вдосконалюватися в ній. Це люди, які в своєму житті на перший план ставлять працю (службу)

ПОБУТОВУ

проявляється в матеріальних, сімейних, а також індивідуальних прагненнях. Головним є створення добрих побутових умов, сімейного затишку, а не професійні успіхи на службі